

γλώσσα ἐν Βουλγαρίᾳ. Τῆς δὲ Θράκης καὶ τῆς Μακεδονίας οὐκ ὀλίγα τμήματα ἀπετέλεσαν ἐπὶ μακρὸν μέρος τοῦ βουλγαρικῷ κράτους· αἱ ἐν αὐταῖς σλαυικαὶ φυλαὶ ἐκτῆσαντο ἐν τῇ 8 καὶ ἐν τῇ 9 ἑκατονταετηρίδι ἰδίαν αὐτονομίαν, ἐπεχείρησαν πολλάκις πολέμους κατὰ τῆς ἡμετέρας μοναρχίας· καὶ ἠνάγκασαν τὴν μοναρχίαν ταύτην νὰ ἀντεπεξέλθῃ κατ' αὐτῶν πάσῃ δυνάμει. Καὶ ὅμως ἡ σλαυικὴ γλώσσα τοσοῦτον ὀλίγον ἐπεκράτει ἐν ταῖς χώραις ταύταις ὥστε αἱ ἐπιμελέστεραι τῶν νεωτέρων ἐρευνῶν δὲν ἠμπόρεσαν νὰ ἀνακαλύψωσιν αὐτόθι εἰμὴ δύο ἀπὸ τῶν χρόνων ἐκείνων σλαυικὰς ἐπιγραφάς. Τὸ πολὺ δὲ ἐπῆλθεν ἐν Θράκῃ καὶ ἐν Μακεδονίᾳ ἰσορροπία τις τῶν δύο γλωσσῶν. Τὰ ὀνόματα τῶν Θρακῶν καὶ τῶν Μακεδόνων ἀναφέρονται κατ' ὄλον τὸν μέσον αἰῶνα, ἐκ παραλλήλου πρὸς τὰ τῶν Σλαύων, εἰς ὄλους τοὺς πολέμους. Ὁ σοφὸς Τάφελ ἀπέδειξε τοῦτο ἀκριβέστατα. Ἡ δυναστεία τοῦ Βασιλείου Α' ἐκαυχᾶτο ἐπιλεγομένη μακεδονικῇ. Καὶ ἐν τῇ 14 ἑκατονταετηρίδι ὁ σουλτάνος τῆς Αἰγύπτου, γράφων πρὸς τὸν βασιλέα Καντακουζηνόν, ἀπεκάλει αὐτὸν βασιλέα τῶν Ἑλλήνων καὶ σπάθην τῶν Μακεδόνων (1). Εἰς δὲ τὰς μεσημβρινωτέρας χώρας ἀπὸ Ὀλύμπου καὶ Κεραυνίων μέχρι Ταινάρου πολλαὶ μὲν ἰδρῦθησαν σλαυικαὶ φυλαὶ πολλάκις δὲ ἀπέβησαν αὐτόνομοι καὶ πολλάκις ἠνάγκασαν τὴν κυβέρνησιν ἡμῶν νὰ στρατεύσῃ κατ' αὐτῶν ἐκ τοῦ συστάδῃν. Ἐπὶ τέλους ὅμως ἐξηλείφθη ἡ σλαυικὴ γλώσσα, ἐπεκράτησε δὲ αὐτῆς ἀπολύτως ἡ ἑλληνικῇ. Ἐκ τῶν τριῶν τούτων ἀναμφισβητήτων γεγονότων ἀναγκαίως συνάγεται τὸ συμπέρασμα ὅτι ἐν μὲν τῇ Βουλγαρίᾳ ὁ σλαυικὸς πληθυσμὸς ὑπῆρξεν ἀσυγκρίτως πολυπληθέστερος τοῦ ἑλληνικοῦ, ἐν δὲ τῇ Θράκῃ καὶ τῇ Μακεδονίᾳ αἱ δύο φυλαὶ ἀπέβησαν ἴσαι σχεδὸν τὸν ἀριθμὸν· ἐν δὲ τῇ Θεσσαλίᾳ, τῇ Ἠπείρῳ, τῇ κυρίως Ἑλλάδι καὶ τῇ Πελοποννήσῳ ὁ ἑλληνικὸς πληθυσμὸς διετέλεσε πάντοτε ἀσυγκρίτως τοῦ σλαυικοῦ ἐπικρατέστερος. Ὅπόσον δὲ ἦτο τότε ἐπικρατέστερος συνάγεται καὶ ἐκ τούτου, ὅτι τὰς μὲν σλαυικὰς φυλάς κατώρθωσε νὰ συγχωνεύσῃ ἐν ἑαυτῷ ἐντὸς ἑπτὰ ἑκατονταετηρίδων, ἀπὸ τῆς 8 μέχρι τῆς 14, ἐνῶ δὲν ἐπέτυχεν ἔτι τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα ὡς πρὸς τὰς ἄλβανικὰς ἐν τῷ αὐτῷ διαστήματι ἀπὸ τῆς 13 ἑκατονταετηρίδος μέχρι τῆς 19. Ἄλλ' ἐκ τῶν αὐτῶν γεγονότων συνάγεται ὅτι εἰς ὅλας τοῦ εὐρωπαϊκοῦ κράτους τὰς ἐπαρχίας καὶ εἰς αὐτὰς τὰς νοτιωτέρας ὁ ἑλληνικὸς πληθυσμὸς ἦτο τότε ἡλαττωμένος ὀπωσδήποτε, ἀφοῦ τὸσαῦτα σλαυικὰ φύλα εὗρον τόπον νὰ κατοικήσωσιν ἐν αὐταῖς.

Παρεκτὸς τῶν Βουλγάρων καὶ τῶν Σλαύων αἱ εὐρωπαϊκαὶ ἐπαρχίαι τοῦ κράτους κατφοῦντο ἐν τῇ 10 καὶ 11 ἑκατονταετηρίδι καὶ ὑπὸ δύο ἄλλων φυλῶν, τῶν Βλάχων καὶ τῶν Ἀλβανῶν. Ἡ πολιτικὴ σπουδαιότης τῶν δύο τούτων φυλῶν δὲν ἀνεφάνη εἰμὴ

(1) Τῆς πρὸς τὸν Καντακουζηνὸν ἐπιστολῆς τοῦ Μαμελούκου σουλτάνου τὸ ἀραβικὸν κείμενον δὲν ἐσώθη· πάντως δὲ θὰ ἐλέγετο ἐν αὐτῷ μελεκ-ουρ-ρούμ (= βασιλεὺς Ρωμαίων) οὐχὶ δὲ μελικούλ—Γιονανάν=βασιλεὺς Ἑλλήνων. Διότι οἱ Ἄραβες *Γιονάν* φιλολογικῶς ἐκάλουσαν τοὺς ἀρχαίους Ἑλληνας, τοὺς δὲ μεσαιωνικοὺς Ροῦμ' οὕτω δὲ καὶ οἱ Πέρσαι καὶ οἱ Τούρκοι. Μόνον δὲ μετὰ τὴν ἰδρυσιν τοῦ νέου ἑλληνικοῦ βασιλείου, ὅπως ἐν Εὐρώπῃ, ἐν τῇ διπλωματικῇ γλώσσῃ τῆς Εὐρώπης ἀπὸ τοῦ 1863 καθιερώθη τὸ *Hellenes* πρὸς διάκρισιν τῶν Ἑλλήνων τοῦ βασιλείου ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων τῆς Τουρκίας καλουμένων πάντοτε *Grecs*· οὕτω καὶ παρὰ τοῖς Ὀθωμανοῖς τὸ *Γιονάν* καὶ *Γιονανιστάν* ἐγένοντο διακριτικὰ ὀνόματα τῶν Ἑλλήνων τοῦ βασιλείου καὶ τῆς Ἑλλάδος αὐτῆς ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ *Ροῦμ* (Ρωμαῖος) ὡς ὀνομάζονται οἱ ἐν τῷ ὀθωμανικῷ κράτει ὁμογενεῖς. Ὅτι δὲ ἐν τῇ παρὰ τῷ Καντακουζηνῷ μεταφράσει τῆς ἐπιστολῆς τὸ μελεκ-ουρ-ρούμ μετεφράσθη ἐν τῇ αὐτῇ τοῦ Καντακουζηνοῦ «βασιλεὺς Ἑλλήνων» καὶ οὐχὶ «Ρωμαίων», προήρχετο ἐκ τῆς κατ'ἐκείνους τοὺς χρόνους παρὰ τισὶ χρονογράφους ἀρξαμένης ἀντικαταστάσεως τοῦ *Ρωμαῖος* διὰ τοῦ Ἑλλην ὡς ἔθνικοῦ ὀνόματος. Οἱ χρονογράφοι τῶν χρόνων ἐκείνων καλοῦσι τοὺς βασιλεῖς Κων/πόλεως «βασιλεῖς Ἑλλήνων», εἰ καὶ ἡ ἐπίσημος ἔκφρασις μένει πάντοτε «βασιλεὺς Ρωμαίων».